

وضعیت نیروی کار در کشور

وضعیت اشتغال و بیکاری کشور طی دو سال اخیر

جدول ۱- مقایسه اشتغال و بیکاری کشور طی سال های ۹۴-۱۳۹۳

تغییر	سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۳		تغییر	
				مقدار	درصد
	۶۴,۶۶۲,۷۶۷	۶۴,۰۲۸,۱۴۳	جمعیت ده ساله و بیشتر	۶۳۴,۶۲۵	۰.۹۹
	۲۴,۷۰۱,۱۷۷	۲۳,۸۱۸,۴۶۹	جمعیت فعال	۸۸۲,۷۰۸	۳.۷۱
	۲۱,۹۷۲,۰۸۵	۲۱,۳۰۴,۳۰۳	جمعیت شاغل	۶۶۷,۷۸۲	۳.۱۳
	۲,۷۲۹,۰۹۲	۲,۵۱۴,۱۶۶	جمعیت بیکار	۲۱۴,۹۲۶	۸.۵۵
	۱۱.۰	۱۰.۶	نرخ بیکاری (%)	۰.۴۹	
	۳۸.۲۰	۳۷.۲۰	نرخ مشارکت اقتصادی (%)	۱.۰۰	

نکات مهم:

- در سال ۱۳۹۴ از جمعیت ۶۴.۷ میلیون نفری ده ساله و بالاتر، ۲۴.۷ میلیون نفر فعال هستند که ۲۱.۹ میلیون نفر از جمعیت فعال، شاغل و مابقی یعنی ۲.۷ میلیون نفر بیکار هستند.
- جمعیت فعال کشور در سال ۱۳۹۴، تقریباً ۴ درصد رشد را نسبت به سال قبل تجربه کرده که بخش عمده آن ناشی از افزایش جمعیت شاغل بوده است. بیش از ۷۵ درصد افرادی را که در این سال وارد جمعیت فعال کشور شده‌اند، گروه شاغلان تشکیل می‌دهد (شکل ۱).
- رشد ۳.۱ درصدی جمعیت شاغل در سال ۱۳۹۴ در مقابل رشد ۸.۵ درصدی جمعیت بیکار نشان می‌دهد تعداد بیکاران در مقایسه با جمعیت شاغل با شیب بیشتری در حال افزایش است. آمارها نشان می‌دهد تقریباً ۶۵ درصد جمعیتی که به بیکاران افزوده شده، از جمعیت بیکاران مرد بوده است (شکل ۱).
- نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال (نرخ بیکاری) در سال ۱۳۹۴، ۱۱ درصد برآورده شده که نسبت به سال قبل ۰.۴۹ واحد درصد رشد داشته است.
- نرخ مشارکت اقتصادی کشور (نسبت جمعیت فعال به کل جمعیت ده ساله و بیشتر) نیز در سال ۱۳۹۴ نسبت به سال قبل ۱ واحد درصد افزایش یافته و به ۳۸.۲ درصد رسیده است.

وضعیت اشتغال و بیکاری زنان و مردان طی دو سال اخیر

جدول ۲- مقایسه اشتغال و بیکاری زنان و مردان طی سال های ۹۴-۱۳۹۳

جنسیت	شرح	سال ۱۳۹۳	سال ۱۳۹۴	تغییر	
				مقدار	درصد
زنان	جمعیت ده ساله و بیشتر	۳۲,۱۵۶,۹۰۸	۳۲,۲۹۹,۱۸۰	۱۴۲,۲۷۲	۰.۴
	جمعیت فعال	۳,۱۵۸,۸۲۹	۴,۲۹۵,۷۹۱	۴۳۶,۹۶۲	۱۱.۳
	جمعیت شاغل	۳,۰۹۹,۳۰۲	۳,۴۶۰,۸۲۱	۳۶۱,۵۱۹	۱۱.۷
	جمعیت بیکار	۷۵۹,۵۲۷	۸۳۴,۹۷۰	۷۵,۴۴۳	۹.۹
	نرخ بیکاری (%)	۱۹.۷	۱۹.۴		-۰.۳
	نرخ مشارکت اقتصادی (%)	۱۲.۰	۱۳.۳		۱.۳
مردان	جمعیت ده ساله و بیشتر	۳۱,۹۳۵,۴۲۲	۳۲,۲۸۷,۰۰۳	۳۵۱,۵۸۱	۱.۱
	جمعیت فعال	۱۹,۹۵۹,۶۳۹	۲۰,۴۰۵,۳۸۶	۴۴۵,۷۴۷	۲.۲
	جمعیت شاغل	۱۸,۲۰۵,۰۰۱	۱۸,۵۱۱,۲۶۴	۳۰۶,۲۶۳	۱.۷
	جمعیت بیکار	۱,۷۵۴,۶۳۸	۱,۸۹۴,۱۲۲	۱۳۹,۴۸۴	۷.۹
	نرخ بیکاری (%)	۸.۸	۹.۳		۰.۵
	نرخ مشارکت اقتصادی (%)	۶۲.۵	۶۳.۲		۰.۷

نکات مهم:

- از جمعیت فعال تقریباً ۲۴.۷ میلیون نفری ده ساله و بیشتر در کل کشور، ۴.۳ میلیون نفر را زنان فعال و ۲۰.۴ میلیون نفر را مردان فعال تشکیل می‌دهند.
- رشد جمعیت مردان ده ساله و بیشتر در سال ۹۴ (۱.۱ درصد) بیش از رشد جمعیت زنان ده ساله و بیشتر (۰.۴ درصد) بوده؛ اما جمعیت فعال زنان با شیب بیشتری نسبت به مردان افزایش یافته است.
- عامل مسلط در افزایش جمعیت فعال زنان در سال ۹۴، افزایش تقریباً ۱۲ درصدی تعداد شاغلان این گروه بوده؛ در حالی که تعداد شاغلان مردان تنها ۱.۷ درصد افزایش یافته است.
- اگرچه همچنان مانند سال‌های گذشته بخش اعظم جمعیت فعال را گروه مردان تشکیل می‌دهد، اما سهم مردان از جمعیت فعال در سال ۹۴ نسبت به سال گذشته تقریباً ۱ واحد درصد کاهش یافته و از ۸۳.۸ درصد به ۸۲.۶ درصد رسیده است.
- نسبت جمعیت فعال زنان به کل جمعیت ده ساله و بیشتر در این گروه که همان نرخ مشارکت اقتصادی ۱۳.۳ درصدی زنان را نشان می‌دهد، نسبت به نرخ مشارکت ۶۳.۲ درصدی مردان در سال ۹۴ بسیار پایین است، اما این رقم نسبت به سال قبل تقریباً ۱.۳ واحد درصد افزایش یافته است.
- سهم بیکاران از جمعیت فعال زنان که نرخ بیکاری زنان را نشان می‌دهد؛ در سال ۹۴ کاهش یافته و از ۱۹.۷ درصد به ۱۹.۴ درصد رسیده است.

معاونت بررسی های اقتصادی

- سهم بیکاران از جمعیت فعال مردان (نرخ بیکاری مردان) از ۸.۸ درصد به ۹.۳ درصد در سال ۹۴ افزایش یافته است.

ترکیب تغییرات بازار کار به تفکیک جنسیت

شکل ۱- ترکیب تغییرات بازار کار در سال ۹۴ نسبت به سال ۹۳ به تفکیک جنسیت

نکات مهم:

- در سال ۹۴ سهم زنان و مردان از افزایش جمعیت فعال کشور (شاغل و بیکار) تقریباً یکسان بوده؛ به عبارتی رشد جمعیت فعال کل کشور از سمت زنان و مردان تقریباً به طور متوازن رخ داده است.
- آنچه در شکل ۱ به وضوح قابل مشاهده است، سهم بالای مردان از افزایش جمعیت بیکار و سهم نسبتاً پایین آنها از افزایش جمعیت شاغل است.
- همان گونه که اشاره شد تقریباً ۶۵ درصد افزایش جمعیت بیکار در سال ۹۴ به واسطه افزایش بیکاران مرد بوده است. این موضوع در حالی رخ داده که از گروه مردان شاغلان کمتری نسبت به زنان در سال ۹۴ وارد جمعیت فعال شده‌اند.
- بخش عمده افرادی که در سال ۹۴ وارد جمعیت شاغل شده‌اند (بیش از ۵۴ درصد)، مربوط به جمعیت زنان بوده است.
- بخش عمده افرادی که در سال ۹۴ وارد جمعیت بیکار شده‌اند (۶۴.۶ درصد)، مربوط به جمعیت مردان بوده است.

وضعیت اشتغال جمعیت ۲۹-۱۵ ساله طی دو سال اخیر

جدول ۳- وضعیت اشتغال جمعیت ۲۹-۱۵ ساله طی سال های ۹۳ و ۹۴

تغییر	سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۳	شرح
	۷,۰۶۶,۰۰۹	۷,۱۴۲,۳۳۳	جمعیت فعال
	۵,۴۱۹,۶۲۹	۵,۵۷۸,۱۶۲	جمعیت شاغل
	۱,۶۴۶,۳۸۰	۱,۵۶۴,۱۷۱	جمعیت بیکار
	۲۳.۳	۲۱.۹	نرخ بیکاری (%)
			۱.۴

نکات مهم:

- جمعیت فعال گروه سنی ۱۵-۲۹ ساله شامل ۷ میلیون نفر می شود که تقریباً ۲۹ درصد جمعیت فعال کل کشور را تشکیل می دهد.
- از مجموع جمعیت فعال این گروه، ۵.۴ میلیون نفر جمعیت شاغل و ۱.۶ میلیون نفر جمعیت بیکار هستند.
- ۱.۶ میلیون نفر از ۲.۷ میلیون نفر بیکاران کشور معادل ۶۰٪ مربوط به این گروه از جمعیت هستند.
- ۵.۴ میلیون نفر از ۲۱.۹ میلیون نفر شاغلان کشور معادل ۲۵٪ مربوط به این گروه از جمعیت می باشد.
- در سال ۹۴، جمعیت شاغل این گروه سنی ۲.۸ درصد کاهش یافته و ۵.۳ درصد به جمعیت بیکار ۱۵-۲۹ ساله افزوده شده است که در نهایت کاهش ۱.۱ درصدی جمعیت فعال ۱۵-۲۹ را به همراه داشته است. با توجه به توانمندی های شغلی این گروه سنی و سهم بالای آنها از فارغ التحصیلان دانشگاهی، کاهش جمعیت فعال این گروه می تواند نگران کننده باشد.
- نرخ بیکاری جمعیت ۱۵-۲۹ ساله در سال ۹۴ معادل ۲۳.۳ درصد برآورده شده که نسبت به سال قبل ۱.۴ واحد درصد افزایش یافته است.
- با توجه به نرخ بیکاری ۱۱ درصد در کل کشور می توان گفت؛ سهم بیکاران از جمعیت فعال ۱۵-۲۹ ساله نسبت به کل کشور بالاتر است. فاصله نرخ بیکاری این گروه سنی از نرخ بیکاری کل کشور در سال ۹۴ بیشتر شده است.

وضعیت نیروی کار در استان تهران

نرخ بیکاری و مشارکت در استان تهران و کل کشور طی دو سال اخیر

جدول ۴- مقایسه نرخ بیکاری و مشارکت در استان تهران و کل کشور طی سال های ۹۴-۱۳۹۳

تغییرات (واحد درصد)	سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۳	شاخص	
-۲	۸.۱	۸.۳	نرخ بیکاری (%)	استان
۰.۷	۳۷.۱	۳۶.۴	نرخ مشارکت اقتصادی (%)	تهران
۰.۴۹	۱۱.۰	۱۰.۶	نرخ بیکاری (%)	کل کشور
۱.۰۰	۳۸.۲۰	۳۷.۲۰	نرخ مشارکت اقتصادی (%)	

نکات مهم:

- نرخ بیکاری استان تهران در سال ۹۴، معادل ۸.۱ درصد برآورد شده است که همچنان مانند سال گذشته از نرخ بیکاری کل کشور پایین تر است. مطابق جدول فوق، در این سال فاصله میان نرخ بیکاری استان تهران با کل کشور نسبت به سال قبل بیشتر شده است.
- علی رغم افزایش نرخ بیکاری در کل کشور، استان تهران شاهد کاهش ۲ واحد درصدی نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال بوده است.
- کاهش نرخ بیکاری در استان تهران با افزایش ۰.۷ واحد درصدی نرخ مشارکت اقتصادی همراه بوده است، اما همچنان نرخ مشارکت اقتصادی در این استان نسبت به کل کشور پایین تر است.
- افزایش یک واحد درصدی نرخ مشارکت اقتصادی در کل کشور به همراه افزایش ۰.۷ واحد درصدی این نرخ در استان تهران نشان می دهد بخشی از افزایش جمعیت فعال کشور به واسطه استان تهران بوده است. از طرف دیگر، با توجه به کاهش نرخ بیکاری در این استان، می توان گفت تعداد شاغلان استان در سال ۱۳۹۴ افزایش یافته است.

وضعیت اشتغال به تفکیک بخش های عمده اقتصادی کشور و استان تهران طی دو سال اخیر

جدول ۵- میزان اشتغال در بخش های عمده اقتصادی کشور طی سال های ۹۴-۱۳۹۳

بخش	سال ۹۳	سال ۹۴	تغییرات	
			مقدار	درصد
کشاورزی	۳,۸۱۲,۱۴۲	۳,۹۶۱,۲۹۷	۱۴۹,۱۵۵	۳.۹
صنعت	۷,۱۹۱,۶۶۱	۷,۱۴۷,۰۱۱	-۴۴,۶۵۰	-۰.۶
خدمات	۱۰,۲۹۷,۵۱۰	۱۰,۸۶۰,۳۹۲	۵۶۲,۸۸۲	۵.۵
کل بخش ها	۲۱,۳۰۱,۳۱۳	۲۱,۹۶۸,۷۰۰	۶۶۷,۳۸۷	۳.۱

نکات مهم:

- سهم بخش های مختلف اقتصادی در کل شاغلان کشور در سال ۹۴ برای خدمات ۴۹.۴ درصد، صنعت ۳۲.۵ درصد و کشاورزی ۱۸ درصد بوده است.
- در سال ۹۴، ۶۶۷ هزار نفر به تعداد شاغلان کشور اضافه شده است که حدود ۵۶۳ هزار نفر آن مربوط به بخش خدمات و ۱۴۹ هزار نفر در بخش کشاورزی بوده و در مقابل حدود ۴۵ هزار نفر از تعداد شاغلان بخش صنعت کاسته شده است.
- تعداد شاغلان بخش خدمات و کشاورزی در سال ۹۴ به ترتیب ۵.۵ درصد و ۳.۹ درصد افزایش یافته اند. در این سال شاغلین بخش صنعت ۰.۶ درصد کاهش پیدا کرده است.
- رشد اشتغال بخش خدمات در سال ۹۴ به میزان قابل ملاحظه ای بیشتر از رشد جمعیت شاغل در کل بخش ها (۳.۱ درصد) بوده است.

جدول ۶- سهم اشتغال در بخش های عمده اقتصادی بر حسب فصل در کل کشور

و استان تهران طی سال های ۹۴-۱۳۹۳

بخش	سال ۹۳		سال ۹۴		تغییرات (واحد درصد)	
	کشور	تهران	کشور	تهران	کشور	تهران
کشاورزی	۱۷.۹	۱.۱	۱۸	۱.۲	۱	۱
صنعت	۳۳.۸	۳۷.۱	۳۲.۵	۳۵.۵	-۱.۳	-۱.۶
خدمات	۴۸.۳	۶۱.۸	۴۹.۴	۶۳.۳	۱.۱	۱.۵

نکات مهم:

- تغییرات مربوط به ترکیب اشتغال در کشور و استان تهران طی سال ۹۴ مشابه بوده است؛ به گونه ای که در این سال از سهم اشتغال بخش صنعت در استان تهران و کل کشور کاسته و به سهم بخش خدمات و تا حدودی به سهم بخش کشاورزی افزوده شده است.
- در استان تهران بیش از ۶۳ درصد از اشتغال کشور به بخش خدمات اختصاص یافته است و همانگونه که انتظار می رود سهم بخش کشاورزی نسبتاً پایین است.
- سهم بخش صنعت از اشتغال استان تهران بیش از سهم این بخش در کل کشور است، اما مطابق جدول ۳ سهم بخش صنعت استان تهران نسبت به سال قبل کاهش یافته و به ۳۵.۵ درصد رسیده است. کاهش سهم این بخش در استان تهران بیشتر از کل کشور بوده است.

منبع

مرکز آمار ایران